

Κριτική

Ο Μανουέλ
Βάσκεθ
Μονταλμπάν

Ο νεκρός, τα ναρκωτικά, το κομμωτήριο

Η πρώτη εμφάνιση του ντετέκτιβ
Πέπε Καρβάλιο σε ένα
μεσογειακό νουάρ

καταστάσεων της σύγχρονης πολιτικής ζωής, της Ιστορίας και των Τεχνών. Μέσω του ήρωά του ο συγγραφέας μιλάει για τα ζητήματα που αφορούν την ισπανική κοινωνία της εποχής του. Τη διαφθορά, την καλοπέραση, τη χλιδή, τον κυνισμό των επιχειρηματιών, την υποκρισία των θρησκευόμενων, τη μαγία για πλουτισμό, την ανθρώπινη ματαιοδοξία. Τα βάζει με τους οπαδούς της δικτατορίας, μα και με τους σοσιαλιστές. Ενίοτε τα βέλη του στρέφονται και εναντίον ορισμένων πρώην αριστερών που αλλοτριώθηκαν και ξεπούλησαν την ιδεολογία τους για να πλουτίσουν.

Ο Μανουέλ Βάσκεθ Μονταλμπάν πέθανε ξαφνικά από καρδιακή προσβολή τον Οκτώβριο του 2003 στο αεροδρόμιο της Μπανγκόκ. Ήταν ποιητής, μυθιστοριογράφος, δημοσιογράφος, δοκιμιογράφος, ανθολόγος, ευθυμογράφος, κριτικός, γαστρονόμος (έχει εκδώσει βιβλία ισπανικής γαστρονομίας), αλλά και οπαδός της Μπαρτσελόνα. Μας άφησε ως κληρονομιά τον Καρβάλιο, ο οποίος επί τριάντα και πλέον χρόνια αναμείχθηκε στην πολιτική και πολιτιστική ζωή της Ισπανίας και του κόσμου, συμμετέχοντας με τον τρόπο του στη μετάβαση από την εποχή του Φράνκο στην κοινοβουλευτική δημοκρατία. Προς τιμήν του, ο *Αντρέα Καμυλέρι* ονόμασε τον δικό του ήρωα Μονταλμπάνο.

ΤΟΥ
ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

MANUEL
VAZQUEZ
MONTALBAN
Τατουάζ

Μετάφραση
Αγγελική Βασιλάκου,
Επίμετρο Ελένη
Παναγεωργίου.
Εκδόσεις Μεταίχμιο,
2019, σελ. 264, τιμή
14,40 ευρώ

Ο Μανουέλ Βάσκεθ Μονταλμπάν (Βαρκελώνη 1939 - Μπανγκόκ 2003) υπήρξε ο σημαντικότερος ισπανός συγγραφέας αστυνομικών μυθιστορημάτων, αρχηγός ολόκληρης σχολής στην πατρίδα του. Το 1962 καταδικάστηκε σε φυλάκιση για την πολιτική του δράση, γεγονός που επηρέασε και τη λογοτεχνική του πορεία. Στα μυθιστορημάτα του, που ανήκουν στη «μεσογειακή αστυνομική λογοτεχνία», περιέγραψε την κοινωνία της Ισπανίας στη διάρκεια της δεκαετίας του '70 και μετά, μιλώντας για τη συνάφεια πολιτικής και εγκλήματος, καθώς και για τη σχέση Ιστορίας και κοινωνίας. Σε αυτά πρωταγωνιστεί ο εκκεντρικός ιδιωτικός ντε-

τέκτιβ Πέπε Καρβάλιο, πρώην κομμουνιστής (αποκαλεί τον εαυτό του αποστάτη), πρώην έγκλειστος των φυλακών, πρώην πράκτορας της CIA. Είναι μοναχικός, διαθέτει όμως ως γραμματέα και μάγιστρα έναν πρώην κλέφτη αυτοκινήτων, τον Μπισκουτέρ. Για τον Καρβάλιο το σεξ και το φαγητό είναι τα δύο πιο σημαντικά πράγματα στη ζωή. Οπου κι αν ταξιδεύει πάντα θα βρει μια γυναίκα για να ικανοποιήσει τις σεξουαλικές του ορμές, κι ας έχει ως μόνιμη ερωτική σύντροφο μια πόρνη, την Τσάρο.

Στο *Τατουάζ*, που εκδόθηκε το 1974, ο Καρβάλιο αναλαμβάνει να ανακαλύψει την ταυτότητα και τις ασχολίες ενός άνδρα που εκβράστηκε νεκρός στη θάλασσα. Στο σώμα του νεκρού υπάρ-

χει ένα τατουάζ με τη φράση «Γεννήθηκα για να βάλω φωτιά στην κόλαση». Εντολέας του Καρβάλιο είναι κάποιος Ραμόν, διευθυντής ενός κομμωτηρίου, όπου προϊστάται η Κέτα, η όμορφη γυναίκα του. Η αστυνομία υποψιάζεται πως το έγκλημα συνδέεται με τους εμπόρους ναρκωτικών και τους οίκους ανοχής της πόλης, οπότε αρχίζουν οι έρευνες στα μπαρ και οι οχλήσεις στις πόρνες. Ωστόσο, ο Καρβάλιο έχει τις δικές του ιδέες αναφορικά με την υπόθεση και ταξιδεύει στο εξωτερικό για να ξετυλίξει το νήμα. Επισκέπτεται τη Νίκαια και το Αμστερνταμ, αναζητώντας τις απαντήσεις στα ερωτήματά του.

Ο Μονταλμπάν, οπλισμένος με οξύνιο και παρατηρητικότητα, με αναλυτικές ικανότητες και μια έμφυτη

αίσθηση του χιούμορ, έχει αφηγηθεί αστυνομικές ιστορίες διανοημένες με σκηνές σεξ και συνταγές μαγειρικής. Ενίοτε, όπως σημειώνει στο εξαιρετικό της επίμετρο η **Ελένη Παναγεωργίου**, παρωδεί τα μοτίβα της hard-boiled παράδοσης μέσω αναφορών σε διάσημους λογοτεχνικούς ντετέκτιβ, εδώ στον Φίλιπ Μάρλοου, ήρωα του Ρίμουντ Τσάντλερ. Μερικές φορές, ξεφεύγοντας από τα όρια της αγαπημένης του Βαρκελώνης, αφηγείται ιστορίες που εκτυλίσσονται σε άλλες πόλεις της Ευρώπης, της Αμερικής και της Ασίας. Ο Καρβάλιο συναντά ανθρώπους κάθε επαγγέλματος, σχολιάζει τα γεγονότα και τα κοιτηριάζει. Αυτό είναι το βασικό χαρακτηριστικό του έργου του Μονταλμπάν: ο σχολιασμός προσώπων και